

„Jó tanuló — jó népművelő” Ifjúsági Parlament

A József Attila Tudományegyetem 1969-ben a Tanácsköztársaság 50. évfordulójára örökös díjat alapított azon hallgatók részére, akik élen jártak a népművelési munkában és folyamatosan jó tanulmányi eredményt értek el. Idén is, a hagyományak megfelelően három hallgató részesült a kitüntetésben. Az oklevelet és a személyenkénti 500 forint jutalmat, dr. Rácz János oktatási rektorhelyettes nyújtotta át Maróti Györgynek, Kerényi Ervinnek és Visy Csabának. Lapunk ebből az alkalomból rövid portrékban mutatja be (a hagyománytól eltérően) a „Jó tanuló — jó népművelő” díj nyertesait.

— „Legegyeszerűbb talán arra a kérdésre válaszolni, hogyan fogadtam a kitüntetést, természetesen nagyon örültem — mondta beszélgetésünk elején Maróti György III. éves matematikus. — Első évtől veszek részt a néptáncosport munkájában. Győrben jártam gimnáziumba és zeneszerzés szakon a konzervatóriumban tanultam, sőt zenei előtanulmányaim visszanyúlhatnak az általános iskolába. Amikor megtudtam, hogy az egyetemen van néptáncosport — azt mondhatnám, gondolkodás nélkül, azonnal jelentkeztem. Egyéves katonaszkodás után egy idegen városba kerültem, s ez a csoport fogadott be elsőnek. Gyorsan beilleszkedtem ebbe a nagyon kedves társaságba, hiszen rögtön otthon éreztem magam. Érték a zenéhez, s ennek révén segíték a csoport vezetőjének a táncok betanításában. A fiúk lépéselőbb leírásból megtanultam, és én mutatom be. A csoportot a népzene és a tánc szerezeti tartja össze. Teljes egészében magunkénak érezzük a csoport minden egyes ügyét, mert csak annak érdemes ezt a munkát folytatni, aki szívvel csinálja. Az évi 20 ezerből mosatásra sem jut, a lányok, pl. maguk mossák

vasalják a ruháinkat. Nekem már szinte természetes, hogy ezt csinálom, talán ezért egy kicsit meglepetés is ez az elismerés.”

Az öt félévben általában jeles eredményt ért el a tanulásban. A matematikát legalább annyira szereti, mint a táncot. Elsősorban az algebra iránt érdeklődik, ebből már leszigorított, most a kötelezőkön túl foglalkozik az algebraival. A matematika diákkör algebra szekciójának diákvezetője. Ha végez az egyetemen, elméleti pályán szeretne dolgozni.

Kerényi Ervin IV. éves joghallgató már négy éve tagja a Szegedi Egyetemi Színpadnak. Több sikeres és hosszan játszott darabban szerepelt, az Oriáscsecsemőben kezdte remek epizódfigurával, az Örök Elektrában és a Kőműves Kelemenben folytatta. Rengeteg munkával és fáradsággal járult ő is ezekhez a produkciókhoz. Győrtől Mórahalomig vitték bemutatóikat, tagja volt annak a társulatnak, amelyik az 1972. évi fesztiválon aranyérmet nyert. Kétszer járt Lengyelországban. Jóllehet ő maga is ezt a munkát érzi többnek, döntőnek, meg kell említeni a jogi kari önképző kört is, amelynek megalapításában komoly érdemei voltak. Itt több önállósággal dolgozott, hiszen kezdeményezője és szervezője volt a körnek. Somlyó-műsorok, Székely-estjük, rendszeres havi programjaik nagy érdeklődést keltettek. Jó kapcsolatot alakítottak ki a város művelődési központjaival, közös műsort is rendeztek. Egy ideig kari kultúrosként is dolgozott, de ma is részt vesz a kar kulturális rendezvényeiben. A kulturális munkát a maga kedvére és hallgatótársai hasznára végezte, szívesen csinálta mindvégig és ezért örül, hogy ebbe a tevékenységi körbe kapcsolódott be.

Általában jó, illetve jeles ren-

dűen végezte a féléveket. A Büntetőjogi Diákkör tagja, Ittas vagy bódult állapotban elkövetett bűncselekmények címmel írja szakdolgozatát. Fél év múlva befejezi egyetemi tanulmányait. Ezután Szegeden akar szakvizsgázni, ez idő alatt is részt akar venni az egyetemi színpad munkájában.

Visy Csaba vegyész szakon végez az idén. Harmadévtől kitűnő eredménnyel zárja a szemesztereket. Ebben a tanévben Népköztársasági ösztöndíjas. Két év óta tagja a Fizikai—Kémia Diákkörnek. Legszívesebben elektrokémiai kinetikával foglalkozik. Tavaly az Országos Diákköri Konferencián kiemelt pályadíjjal jutalmazták munkáját. Most is készlen áll egy újabb dolgozata, az alkoholok elektrokémiai oxidációjáról. Elméleti, kutató pályán szeretne tovább dolgozni.

Öt éve szerepel az egyetemi énekkarban — a basszus szolamban énekel. Gimnazista korában tagja volt a Ságvári Gimnázium énekkarának — akkor még tenorban. A gimnázium kamarazenekarában játszott mint első hegedűs. Katonaideje alatt pol-beat együttesben, mint mondta, valóságos kórusban énekel. Tagja volt a keszthelyi Helikonon aranyérmet nyert csoportnak 1972-ben és a montreauxi fesztiválon nagy sikert elért kórusnak. Emlékeztetés számára az 1973. évi Szent Sarkadon tett vendégszereplés, amit az ottani gimnáziumban tanító régi énekkari tagokkal együtt rendeztek, ugyanis a szövegük megbetegedett és a buszon kapta meg a kottát, hogy kétszeri blattolással az előadásán ő énekelje a szöveget Alexandrov: Dal a hazáról című kantátájában. Másik ilyen szereplése; Karl Orff: Catulli Carminájának egyik szövegét énekelte az énekkar hangversenyén az Aulában.

Sokfelé eljutott az énekkarral, Hódmezővásárhelytől Pestig. Zeneszeretét ennyi felsorolás után nem kell bizonygatni, Szécsi tanár urát az énekkar karnagyát még gimnazista korából ismeri, régóta dolgoznak együtt, jól érzi itt magát, hiszen jó közösségnek tartja az énekkart. Szólópróbán időnként segít a betanításban. Az énekkari szereplés sok lemondást is jelentett, de ezekért őt is kárpótolta a siker. Ha sikerül Szegeden elhelyezkednie, akkor szeretne továbbra is énekkari tag maradni.

CS. A.

Tavaszi 1974. (Goldschmied József fotója)

KITÜNTETÉSEK

Hazánk felszabadulásának 29. évfordulója alkalmából, az egészségügyi miniszter kitüntetéseket adományozott.

Dr. Szontágh Ferenc egyetemi tanárt, a SZOTE rektorát, a Munkaérdemrend arany fokozat, dr. Mónus Zoltán egyetemi adjunktust, a Munkaérdemrend ezüst fokozat, Pataki Mária osztályvezető ápolónőt, a Munkaérdemrend ezüst fokozat, Szabadi István tanszéki laboránsot, a Munkaérdemrend bronz fokozat kitüntetésben részesítette.

„Az Egészségügy Kiváló Dolgozója” kitüntetésben részesült: Pinter Józsefné adminisztrátor, Nagymihály Ferenc műhelyvezető, Pallag Lajos osztályvezető ápoló.

Egészségügyi miniszteri dicséret oklevelet kapott: dr. Fülöp Szilveszter osztályvezető, Baráth Mihály ápolónő és Bözső István műszaki ügyintéző.

Április 3-án, a Szegedi Orvostudományi Egyetem felszabadulási ünnepségén került átadásra a Felsőoktatási Tanulmányi Érdemérem kitüntetés. Az 1973. évi évi végzett orvosok és gyógyszerészek közül az alábbiak részesültek kitüntetésben: dr. Engelhardt József, dr. Faragó Katalin, dr. Hadházy Aba, dr. Halász Katalin, dr. Obál Ferenc, dr.

Petri Klára orvosok és Pozsár Mária gyógyszerész.

A József Attila Tudományegyetem április 2-án, a központi épület Aulájában tartotta felszabadulási emléktünnepségét. Az ünnepség keretében került sor a Felsőoktatási Tanulmányi Érdemérem kitüntetések átadására. Ebben az évben Pataki Mária német-orosz szakos, Nagy Elemér matematikus és Dobó Sándor vegyész érdemelte ki e ritka kitüntetést.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa hazánk felszabadulásának 29. évfordulója alkalmából, eredményes munkája elismeréséül, a Munka Érdemrend ezüst fokozatát adományozta dr. Gécség Ferencnek, a matematikai tudományok kandidátusának, a Szegedi József Attila Tudományegyetem docensének.

A JATE három dolgozója 30 éves munkaviszonya elismeréséül aranygyűrűs kitüntetésben részesült, Buda Sándorné, a Rektor Hivatal titkára, dr. Molnár Ferencné, az Embertani Tanszék előadója, és Csári Mihályné, a Gazdasági Hivatal előadója részesült az értékes kitüntetésben.

1971-ben lépett életbe a törvény az ifjúságról, amely konkrétan leszojezi a magyar ifjúság feladatait, jogait, de kötelességeit is. A végrehajtás első lépéscsofoka a törvény megjelenésekor hozott kormányhatározat volt, ez rendelte el, hogy a miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetői a törvény és kormányhatározat végrehajtása érdekében saját hatáskörükben tegyék meg a szükséges intézkedéseket. A második lépéscsofokot az 1972. decemberében és 1973. januárjában megjelent miniszteri szintű végrehajtási jogszabályok alkotják. Ezek a jogszabályok követik a törvényt, de bizonyos kérdéseket konkrétan fogalmaznak meg. Pl. a kormányhatározatban is szerepel a rendelkezés: „Az ifjúság közéleti tevékenységének fokozása, valamint a fiatalok tájékoztatása érdekében a munkahelyeken, a nevelési és oktatási intézetekben — a KISZ és az illetékes szakszervezet segítségével — legalább kétevenként „Ifjúsági Parlament” kell tartani.” Ugyanez a rendelkezés a miniszteri utasításban már a konkrét feltételeket tartalmazza.

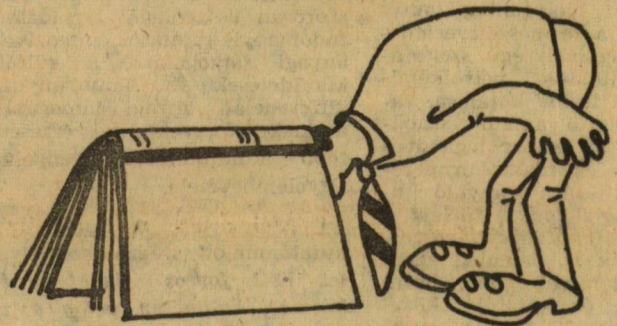
Az ifjúsági parlamentek összehívására 1974-ben került sor első alkalommal. Intézményeink közül elsőként a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán hívták össze az ifjúsági parlamentet. Március 28-án délután ennek napirendjén szerepelt: 1. Állami vezetés tájékoztatója az ifjúsági törvény helyi végrehajtásáról. 2. Vita (a vitán belül a KISZ-szervezet állásfoglalásának ismertetése). 3. Válaszadás.

Az ifjúsági parlament megrendezése nem a KISZ feladata, de a KISZ ügye! Eppen ezért kiemelt gondot kellett fordítani az ezzel kapcsolatos teendőkre. A KISZ-bizottság állásfoglalásának elkészültét javaslatok, vélemény-

nyek összegyűjtése előzte meg. A kész anyagot pedig előző napon KISZ-bizottsági értekezleten vitták meg és fogadták el.

Az állami vezetés referátuma főleg a tájékoztatót szolgálta. Beszámolt a törvény végrehajtása során elért jelentős eredményeiről, összekapcsolva azt az oktatáspolitikai határozat megvalósításának értékelésével is. Ezzel szemben a KISZ-bizottság referátuma, az eredmények elismerése mellett, inkább a problémákra hívta fel a figyelmet. Főleg a még megvélő hiányosságokról szóltak a küldöttek is, tanárok és hallgatók egyaránt. Téma volt: a Főiskolai Tanács határozatainak megvalósítása; a különböző oktatott tárgyak összehangolása (pedagógia, pszichológia, szakmódszertan); a jelenlegi pályázati rendszer módosítása; tanárok részéről a követelményrendszer tisztázása félév elején; a kiadott munka végzésének fokozott ellenőrzése; KISZ-szervezeti fegyelem erősítése s a kommunista politikai jelleg kidomborítása; a tanulmányi munka színvonalának javítása; az úttörővezetés; a szakkollégiumok; az, hogy tegyék lehetővé az elővizsgázást; a dolgozói KISZ-alapszervezetből is legyen egy delegált képviselő a főiskolai tanácsban; a demokrácia és bürokrácia problémái a főiskolán; legyen meg a munkamegosztás a különböző szervek között és végül kérés felsőbb szerveinkhez, tárgyi felvételeink javítása érdekében.

Az elhangzott kérdések többségére azonnal válaszokat adnak majd az illetékesek.

Gap of management

Az amerikai ipari és gazdasági szervezés egyik legnagyobb tartott tekintélye egy európai konferencián Nyugat-Európa Amerikával szembeni lemaradásával kapcsolatban mondta: Nem a technológiai rés, sokkal inkább a nagyméretű üzemszervezésben és gazdasági vezetésben megmutatózó rés (Gap of management) az ok.

Mádl Ferenc írja egyik tanulmányában: A szocialista gazdasági integráció bizonyos szervezeti restrukuralizációt jelent. Úgy tűnik, hogy a jelenlegi fejlődési szakaszban, a két világhárcsere gazdasági-politikai-ideológiai harcának egyik nagyon fontos területe a szervezés, az igazgatás. E terület tudományos művelői kaptak egy alapvető elméleti szakmunkát dr. Szentpéteri István: Az igazgatástudomány szervezéselméleti alapjai című könyvének megjelenésével.

A Jogi Kar Államjog Tanszékének docense komoly leckét ad a marxizmus klasszikusainak marxista bemutatásából. (A társas szervezeti viszonyok igazgatásának marxista-leninista alapjai című fejezet). Nincs idegen szó halmazás, öncélú belemagyarázás, de van tiszta, világos, élvezettel követhető gondolatmenet, amelynek eredménye, hogy Marx, Engels, Lenin számos fogalma, elképzelése a maga történeti környezetében rákötött „magyarázatrégektől” megtisztulva jelenik meg.

„A mai szervezet-szociológia irodalom a szervezés újabb és újabb vonásait és azok fogalmi kritériumait tárja fel, s minél egységesebb terminológia kialakítására törekszik. Ezért elkerülhetetlen az, hogy a klasszikusok

problémáit, szervezeti kategória-értelmezése és az új szervezet-szociológiai kifejezések között a hidat megépítsük.”

Valóban. Ahhoz, hogy a klasszikus gondolataink kimeríthetetlennek tűnő tárházát értő szemmel tekinthessük át, ilyen

hidakra nagyon nagy szükség van.

A nagyszerűen tagolt könyvön végighúzódik a történetiség. A különböző igazgatási- és szervezés-tudományi irányzatokat kialakításuk fejlődésük ellentmondásai, egymásra hatásuk bemutatása hozza közelünkbe. A polgári irányzatok tudományos és gyakorlati eredményei nemcsak a kritika során. Az őket kitermelő társadalom ellentmondásait hozzák felszínre. Mivel a rendszer ellentmondásaira egy feloldhatatlan ellentmondásokat hordozó rendszeren belül keresik a meg-

oldást, átmeneti viszonylagos sikerei ellenére sem csodaszerek. Kutatási módszereik, ötleteik, számos részterületeik azonban feltétlen elismerést érdemel, hasznos tanulságot jelent a szocialista országok társadalomtudományai számára is.

Hadd emeljem ki a IV. rész (A szervezet hagyományos és új értelmezése) utolsó fejezetét, amelyben a szerző a szervezet marxista modelljét vizsgálja fel. Szentpéteri Marx és Engels A német ideológiában kifejtett kommunista elméletére visszavezetve megkülönböztet ún. természeti-formális és racionális-formális szerveket. A szocializmus politikai, társadalmi, állami, gazdasági stb. szervezeti rendszereiben mindenütt a természeti forma (előre meg nem tervezett, spontán kialakuló) és a racionális forma (az ember tudatos, normában tervezett szervezeti-alkító tevékenységének eredménye) sajátos kombinációjú aránya áll fenn az adott szakaszokban. „A szocialista társadalom szervezeti-egyensúlyozó rendszerré alakulása akkor következhet be, ha a természeti és racionális szervek sajátos funkciója kialakul és a társadalmi gyakorlatban érvényesül is. A termelőerők fejlettségének későbbi magas szintjén, a kommunizmus megvalósításának folyamatában a természeti és racionális-formális dualizmus megszűnik, vagyis a kettő közelít egymáshoz, majd egy típusban olvad össze.”

A szervezetek fejlődésmeneténél egyszerű dialektikája tárul elénk, amely méltó befejezése ennek az alapos munkának. (Akadémia Kiadó, 1974.)

VÁRNAY ERNŐ